

Handläggare: Jan Sågström
Telefon: 08-508 26 238

Till
idrottsnämnden

Uppdrag om Stockholm stadions användning från och med 2013

Svar på skrivelser

Förvaltningens förslag till beslut

Som svar på skrivelsen från Regina Kevius (M), Daniele Fava (FP), Fredric Ericsson (C) och Daniel Långström (KD) om stadens framtida användning av Stockholms stadion, samt skrivelse från Djurgårdsandan (Djurgårdens IF Fotbollförening) om långtidsförhyring av Torben Grutsalen, hänvisas till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Olof Öhman
Förvaltningschef

Åke Roxberger
Chef planeringsstaben

Marina Högländ
Chef driftavdelningen

Sammanfattning

Regina Kevius (M), Daniele Fava (FP), Fredric Ericsson (C) och Daniel Långström (KD) har tillskrivit idrottsnämnden i en gemensam skrivelse med uppdrag om Stockholm stadions användning från och med 2013. Anledningen till skrivelsen är att Djurgårdens IF Fotbollförening från och med höstsäsongen 2013 flyttar sina allsvenska hemmamatcher från Stadion till nya Stockholmsarenan.

Djurgårdens byte av arena innebär att tider kommer att frigöras på Stadion för andra aktiviteter.

Djurgården använder för närvarande Stadion maximalt 14 dagar per år. För nyttjandet av Stadion betalar Djurgården årligen till idrottsnämnden en hyra på cirka 3-3,5 mnkr. Förvaltningen bedömer att det blir mycket svårt att i framtiden hitta en ny årlig hyresgäst som kan tänka sig att betala motsvarande hyra.

Förvaltningen anser att Stadion framöver i första hand ska vara en kombinerad friidrotts- och evenemangsarena och en arena för ökad breddidrott. Diamond League Galan, DN-Galan och Stockholm Marathon är de stora publika evenemangen. De ombyggnader av gamla omklädningsrum med mera som skett i den äldre byggnaden till en bredare användning och moderna omklädningsrum i norra läktaren passar bra för framtida användning. Den stora Torben Grutsalen har en viktig funktion som samlingsal och tävlingsexpedition vad gäller både verksamhet året runt och som resurs vid stora evenemang. Förvaltningens uppfattning är att denna lokal inte kan hyras ut till annan verksamhet annat än kortare perioder vintertid utan att det kolliderar med avsedd funktion vid evenemang.

DN-Galan, Stockholm Marathon och Finnkampen blir de stora publika friidrotts-evenemangen. Därutöver kommer Stadion att kunna fyllas med ett antal konserter, då Stadion upplevs som en attraktiv arena som kan konkurrera med de nya större evenemangsarenorna, andra evenemang som Winter Jam, idrotter som rugby och andra evenemang som ännu inte sett dagens ljus. Stadions kulturhistoriska värde bör, enligt förvaltningen, också tas tillvara på ett bättre sätt än idag.

Förvaltningen bedömer att elitfotboll inte kan förekomma på Stadion efter 2014 då Svenska Fotbollförbundets nya arenabestämmelser för allsvenskt fotbollsspel träder i kraft. Fotbollsspel i divisionerna under elitfotboll och ungdomsturneringar såsom slutspel i S:t Eriks-cupen och liknande ska även i framtiden kunna genomföras på Stadion.

Stadionbyggnaden är klassad som kulturhistoriskt mycket intressant och kan, förutom en inriktning på ökad användning för breddidrott, också vara av stort intresse för organiserade visningar.

Ärendet

Regina Kevius (M), Daniele Fava (FP), Fredric Ericsson (C) och Daniel Långström (KD) har tillskrivit idrottsnämnden i en gemensam skrivelse, daterad

18 oktober 2011, om uppdrag om Stockholm stadions användning från och med 2013. Skrivelsen bifogas, *bilaga 1*.

I skrivelsen framförs att Djurgårdens IF Fotbollförening från och med 2013 kommer att byta Stadion som hemmaarena för sina allsvenska fotbollsmatcher mot nya Stockholmsarenan. Byte av hemmaarena föranleds av att Stadion efter 2014 inte uppfyller Svenska Fotbollförbundets nya krav på en allsvensk fotbollsarena. När Djurgården flyttar från Stadion kommer tider att frigöras som kan utnyttjas för aktiviteter i linje med idrottsnämndens uppdrag.

Sammanfattningsvis efterfrågas följande:

- att** se över användandet av Stockholms stadion från och med 2013, samt
- att** ta fram förslag på ökat användande av Stadion i enlighet med idrottsnämndens uppdrag, samt inom ramen för fastställd budget.

I skrivelse från Djurgårdsandan (Djurgårdens IF Fotbollförening) framförs önskemål om att permanent få långtidshyra Torben Grutsalen på Stockholms stadion för egen verksamhet i enlighet med beskrivning i skrivelsen undantaget vid konserter och andra större evenemang. Skrivelsen bifogas, *bilaga 2*.

Bakgrund

Stadion uppfördes mellan åren 1910-1912 som en arena för de olympiska spelen 1912. Staden tog 1964 över ansvaret för Stadion från Sveriges Centralförening för idrottens främjande. Enligt avtalet är staden skyldig att underhålla och vårda Stadion så att den byggnadsminnesförklarade byggnaden inte förfaller samt se till att anläggningen även i framtiden kan användas för idrottsändamål. Att Stadion är byggnadsminnesförklarad innebär bland annat att samtliga ombyggnationer måste prövas och godkännas av länsstyrelsen innan dessa kan genomföras. Byggnadsminnesklassificeringen berör inte den norra läktaren som uppfördes 1996.

Stadion är i första hand en utpräglad sommararena öppen från mars till november, med fotboll och friidrott som de dominerande idrotterna. Under sommarperioden genomförs cirka två till tre konserter per år. Förutom publika evenemang som allsvensk fotboll, DN-Galan, Stockholm Marathon och konserter används Stadion kontinuerligt för mindre friidrottstävlingar och friidrottsträning.

Sedan den konstfrusna ishockeybanan flyttades till Östermalms idrottsplats i början av 1970-talet, då syntetbanor för friidrott anlades, har Stadion haft ytterst få

evenemang under vinterperioden. De senaste sex åren har endast ett årligen återkommande evenemang genomförts på Stadion, skidtävlingen Winter Jam som attraherar världens bästa snowboardåkare.

Stadions nuvarande driftbudget är enligt nedan.

<u>Kostnader (mnkr)</u>	<u>Bokslut 2011</u>	<u>Budget 2012</u>
Personal 1)	5,2	5,4
Energikostnader	2,1	2,2
Fastighetsdrift/underhåll	0,7	1,3
Lokal- och markhyror	6,9	7,5
Kapitalkostnader	0,8	0,9
Övriga kostnader	4,4	3,2
<u>Summa driftkostnader</u>	20,1	20,5

1) I personalkostnaderna ingår även kostnader för driftpersonalens tjänstgöring på Östermalms IP, Hjorthagens IP, Gärdets sportfält och Kungsträdgården

<u>Intäkter (mnkr)</u>	<u>Bokslut 2011</u>	<u>Budget 2012</u>
Tillfälliga upplåtelser (planhyror)	4,9	5,0
Lokal- och markhyror	1,6	1,2
Övriga intäkter	1,1	1,1
<u>Summa intäkter</u>	7,6	7,3
<u>Nettokostnad</u>	12,5	13,2

Bland övriga hyresintäkter i Stadions driftbudget kan nämnas hyresintäkter från Djurgårdens IF Kansli och Sveriges Olympiska Kommitté (SOK).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av planeringsstaben i samråd med driftavdelningen.

Förvaltningens förslag

Djurgårdens IF Fotbollförening spelar för närvarande sina allsvenska hemmamatcher på Stadion, förutom derbyt mot AIK som av säkerhetsskäl spelas på Råsunda. Djurgården har därutöver under vissa år valt att också spela sin hemmamatch mot IFK Göteborg på Råsunda. Djurgården använder Stadion maximalt 14 gånger per år för allsvenska fotbollsmatcher, till det kan det komma någon träningsmatch och

cupmatch. Djurgården genomför inga träningar på Stadion. Föreningen tränar under sommarsäsongen på Kaknäs BP.

För nyttjandet av Stadion betalar Djurgården till idrottsnämnden en årlig hyra på cirka 3-3,5 mnkr. Förvaltningen bedömer att det blir mycket svårt att i framtiden hitta en ny årlig hyresgäst som kan tänka sig att betala motsvarande hyra. Den minskade intäkten måste förvaltningen ta hänsyn till i kommande års budgetarbete.

Under 2011 hade Stadion en total bokningsbar tid motsvarande 3 172 timmar. Av dessa timmar bokade Djurgården 156 timmar motsvarande 5 procent. Resterande tid uppbokades av friidrott och övriga bokningar. Av 121 bokningstillfällen 2011 svarade Djurgården för 13 stycken, det vill säga 11 procent. Förvaltningen ser inga problem med att boka Djurgårdens timmar till andra verksamheter och då i första hand för friidrott.

Förvaltningen anser att Stadion framöver i första hand ska vara en kombinerad friidrotts- och evenemangsarena och arena för ökad breddidrott. Diamond League Galan – DN-Galan och Stockholm Marathon är de stora publika evenemangen. Därutöver återkommer Finnkampen 2013. Stadion kommer att användas för ett stort antal mindre friidrottstävlingar för lokala och regionala evenemang och för friidrottsträning. Parallellt med ökat användande för friidrott kan fotbollsspel i divisionerna under elit förekomma.

Flera tävlingar i friidrott för funktionsnedsatta har under åren avgjorts på Stadion. I år genomförs Special Olympics i friidrott som är en tävling för personer med utvecklingsstörning. Förvaltningen ser framför sig att liknande tävlingar kommer att genomföras även i framtiden.

Redan idag pågår vinterträning i Marathonlöpning som utgår från Stadion. Det har kommit en propå till förvaltningen från Spårvägens Friidrott med flera friidrottsklubbar om att man vill förlägga vinterträning till Torben Grutsalen. Förvaltningen ser positivt på detta.

Djurgårdandans framför i sin skrivelse önskemål om att långtidshyra Torben Grutsalen för sina verksamheter som till exempel gym- och motionsträning, boxning, thaiboxning och brottning. Förvaltningen är positiv till att pröva om delar av Djurgårdandans föreslagna verksamhet kan kombineras med verksamheten i övrigt i Torben Grutsalen.

Torben Grutsalen behövs dock för alla större evenemang som ska genomföras på Stadion. Det gäller både tävlingar och konserter där Torben Grutsalen alltid har en viktig funktion som ett så kallat call room, samlingsplats för funktionärer, VIP-rum, plats för utställningar, utskänkningsplats eller annat som knyts till evenemangen. Torben Grutsalen har och kommer också att användas för möten och konferenser.

Förvaltningen kan också se framför sig att fler idrotter än friidrott, som till exempel rugby, kan använda Stadion för SM-finaler eller landskamper i framtiden. Stadion blir då en evenemangsarena där utomhusidrotter kan lägga in olika större publika tävlingar. Stadion har under åren haft ett stort antal olika typer av evenemang, alltifrån ryttartävlingar till speedway. Stadion är försedd med naturgräs för att bland annat klara kastmomenten i friidrott vilket kräver ökad skötsel och i vissa fall täckning av planen vid evenemang.

Samtidigt är konsertverksamheten viktig även i framtiden. Konsertarrangören Live Nations har uttryckt ett intresse att även i framtiden lägga konserter till Stockholms stadion. Detta trots två nya stora evenemangsarenor i Stockholm och Solna. Det beror på Stadions karaktär och kulturhistoriska attraktivitet.

Det idrotts- och kulturhistoriska intresset för Stadion har funnits i alla år. Det görs många besök på Stadion i samband med turistbesök i staden. Riksidrottsmuseet har också regelbundet guidade turer på Stadion med inriktning på det idrottsliga eller på Stadion ur ett arkitektoniskt perspektiv. Stadion, som är världens äldsta olympiska arena ännu i funktion, och med flest satta världsrekord i friidrott, bör kunna utvecklas till en än större attraktion än det är idag, och bli en intressant del i besöksstaden Stockholm. Antalet visningar av Stadion borde kunna bli fler.

Förvaltningen bedömer att elitfotboll inte kan förekomma på Stadion efter 2014 då Svenska Fotbollförbundets nya arenabestämmelser för allsvenskt fotbollsspel träder i kraft. Fotbollsspel i divisionerna under elitfotboll och ungdomsturneringar såsom slutspel i S:t Eriks-cupen och liknande ska även i framtiden kunna genomföras på Stadion.

För att i framtiden behålla de stora friidrottsevenemangen och därutöver locka andra evenemang till Stadion anser förvaltningen att det är viktigt att upprustningen och moderniseringen av Stadion fortsätter. Upprustningen som påbörjades i början av 2000-talet har pågått kontinuerligt under drygt tio år. Enligt gällande beslut kommer nu beslutad upprustningsetapp att avslutas under våren 2012 med uppsättning av ny arenabelysning och ny ljudanläggning.

Bland tidigare genomförda åtgärder kan nämnas att rumsenheterna i Lidingövägs-läktaren försetts med nya tekniska installationer och att rummen har iordningställt till VIP-rum, media och serveringar. Nya publiktoaletter har iordningställt. Nytt läktartak, panel och taktegel, har lagts. Nödvändiga tätningsarbeten av alla torntaken har också genomförts liksom diverse målnings-, murnings- och smidesarbeten.

Bilagor

- Bilaga 1 Skrivelse från Regina Kevius (M), Daniele Fava (FP), Fredric Ericsson (C) och Daniel Långström (KD) om uppdrag om Stockholm Stadions användning från och med 2013
- Bilaga 2 Skrivelse från Djurgårdsandan (Djurgårdens IF Fotbollförening) om att få långtidshyra Torben Grutsalen